

Torhamns och Utklippans Fågelstationer 2015

OLOF PERSSON

Verksamheten på Torhamns och Utklippans fågelstationer drivs av Karlskrona Ornitologiska Klubb och verksamheten löpte under 2015 på i samma spår som under senare år med likartad bemanning och med likartade fångstinsatser och resultat.

Totalt blev 15 604 fåglar ringmärkta på de två stationerna: 6594 på Torhamns Udde och 9007 på Utklippan.

Utklippans fågelstation 55°57'N; 15°42'E

Startår: 1973

Huvudman: Karlskrona Ornitologiska Klubb

Personal: Inga fast anställda, 50 volontärer.

Verksamhet: Ringmärkning (nätfångst, vadarburar, pullmärkning), häckfågelinventering.

Publik verksamhet: Se Torhamns Fågelstation.

Säsong 2015: 25 april – 30 maj; 3–5 juli; 22 juli – 6 augusti; 20–28 augusti; 13 september – 31 oktober.

Antal ringmärkta fåglar: vår – 3050; höst – 5957

Tre vanligaste ringmärkta arter: vår – rödhake (858), lövsångare (747), ärtsångare (389); höst – kungsfågel (2024), rödhake (1589) och gärdsmyg (382).

Observerade sällsyntheter: rostand, jaktfalk, vitstrupig näktergal, brunsångare, dvärgsparv (2).

Forskningsprojekt: Inventering av häckande ejder, gråtrut och tordmule samt inventering av gråså.

Kontakt:

E-post: olof.n.persson@gmail.com

Webb: www.kok-torhamn.se

Utklippans fågelstation, c/o Rolf Larsson,
Flyetv. 27, 373 00, Jämjö

Utklippans Fågelstation

Utklippan bemannas veckovis under säsongen som normalt täcker hela maj och oktober med spridd bemanning utöver dessa perioder.

Vårsäsong

En ganska kort vårsäsong gav ett magert resultat i form av få ringmärkta fåglar. Stationen bemannades 36 dagar och 3050 fåglar ringmärktes. En stor andel av dessa fångades 27 april då den sista toppen med rödhakar sammanföll med den första lövsångartoppen, och 962 fåglar försågs med ring. Detta är en mycket hög vårsiffra. Artsammansättningen var relativt ordinär och inte som några av tidigare år starkt

FOTO: TONY SVENSSON

Utklippan 3 juli 2015. I den gula byggnaden vänster om fyren finns Utklippans fågelstation.

präglad av sydostliga vindar. Bland de märkta bör den vitstrupiga näktergal nämnas som ringmärktes 18 maj. Fågeln, en 2K hane, var den andra som fångats på Utklippan. I övrigt märks brandkronad kungsfågel (1 märkt), mindre flugsnappare (21), gulhämpling (1), ringtrast (1) och halsbandsflugsnappare (1). Bland observationerna sticker inte mycket ut, men en turturduva och en havssula observerades.

Varken höksångare eller ortolansparv ringmärktes under våren och blåhakarna uppträdde i låga antal – endast tio märktes under våren.

Sommar och höstsäsong

En i vanlig ordning splittrad säsong inleddes med

en excursion för att inventera och ringmärka beståndet av tordmular på Utklippan. Endast en unge försågs med ring. Dock ringmärktes glädjande nog en unge av tobisgrissla, en art som först under senare år etablerat sig på ön. Totalt ringmärktes 5 957 fåglar under den 77 dagar långa säsongen med tyngdpunkten i slutet av september och början av oktober. Störst antal noterades 5 oktober då 643 fåglar ringmärktes. Bland märkarterna bör dvärgbeckasin (1 märkt), brunsångare (1) och tajgasångare (8) nämnas. Anmärkningsvärda observationer var praktejder (3), alförrädare (1), jaktfalk (1) och en långstannande rostand.

Torhamns fågelstation

Torhamns fågelstation bemannas mestadels av lokalt boende ringmärkare som över dagen far ut och ringmärker, för att sedan dra ihop näten och åka hem på eftermiddagen. Under året var 26 personer behjälpliga i ringmärkningsarbetet och stationen bemannades regelbundet, men inte varje dag under säsongen.

Säsongen sträckte sig från 11 mars till och med 11 november med ett drygt månads långt uppehåll i juni–juli. Totalt var stationen bemannad 128 dagar under året. Sammanlagt märktes 6594 fåglar, en relativt låg siffra som dock är i paritetet med rådande bemanning.

Torhamns fågelstation

56°04'N; 15°50'E

Startår: 1961

Huvudman: Karlskrona Ornitologiska Klubb

Personal: Inga fast anställda, 26 volontärer.

Verksamhet: Ringmärkning (nätfångst, vadarburar, vadar-nät samt pullmärkning av vadare och holkmärkning) och i viss mån sträckräkning och häckfågelinventering.

Publik verksamhet: Guidningar. Föredrag i klubbens regi. *Fåglar i Blekinge* (4 nr).

Säsong 2015: 11 mars – 6 juni; 4 juli – 11 november

Antal ringmärkta fåglar: vår – 1683; höst – 4928

Tre vanligaste ringmärkta arter: vår – rödhake (411), lövsångare (359), årtsångare (136); höst – kungsfågel (1219), rödhake (659), lövsångare (578).

Observerade sällsyntheter: amerikansk kricka, vitgump-snäppa, orre, pärluggla (81), härfågel.

Forskningsprojekt: Inventering och ringmärkning av häckande kentsk tärna, skärfläcka, försärla och strömstare.

Kontakt:

E-post: olof.n.persson@gmail.com

Web: www.kok-torhamn.se

Torhamns fågelstation, c/o Rolf Larsson,
Flyetv. 27, 373 00, Jämjö

Vårsäsong

Under den fågelfattiga vårsäsongen ringmärktes 1 637 fåglar på 44 dagar. Bland dessa fanns lundsångare (1 märkt), brandkronad kungsfågel (1) och ringtrast (1). På udden observerades en amerikansk kricka 19 april, turturduva, härfågel, ägretthäger och en orre, mycket sällsynt där ute.

Sommar-, och höstsäsong

Sommar- och höstsäsongen är den i särklass fågelrikaste perioden på Torhamns udde. Flest tättingar rastar på udden under sensommaren i juli–augusti och under september–oktober. Under somma-

FOTO: CHRISTINA SANDIN

Anders Loell ringmärker en pärluggla *Aegolius funereus* med intresserad publik en sen kväll 26 september 2015.

ren och hösten bemannades stationen 84 dagar och 4957 fåglar ringmärktes.

Under ringmärkningen guidades tillfälligt besökande på udden och vid ett par tillfällen genomfördes organiserade guidningar, bl.a. vid en ”ugglekväll” 3 oktober då ca 30 nöjda besökare fick uppleva en härlig pärlugglekväll med sju ringmärkta pärlugglor och en jorduggla.

Bland de ringmärkta fåglarna under hösten utmärker sig brandkronad kungsfågel (1 märkt), tajgasångare (2) och gransångare av rasen *tristis* (1). Bland invasionsarter som normalt uppträder i stora antal på udden märktes inte mindre än 81 pärlugglor och två spillkråkor. Inga andra stora inflöden

noterades. Mindre hackspett, som normalt fångas i goda antal på udden, var fåtalig och endast fem ringmärktes.

En vitgmpsnäppa rastade på udden från 18 juli och en dvärgsnögås samt en berggöv observerades.

Återfynd och kontroller

Under året gjordes i vanlig ordning ett stort antal kontroller av fåglar ringmärkta i klubbens regi liksom ett antal kontroller av fåglar märkta på annan plats. Totalt noterades under året 129 återfynd av 49 arter (fynd mer än 10 km från märkplats om kontroll skett inom samma år som märkningen). I vanlig ordning stod storskarv för en stor andel av

FOTO: TONY SVENSSON

Pärluggla *Aegolius funereus* under natten 26 sep. 2015 på Torhamns udde. Hösten 2015 ringmärktes 81 pärlugglor på Torhamns udde.

återfynden liksom kontroller av tättingar på häckplatser i Blekinge.

Några av dessa är mer anmärkningsvärda och bör omnämnas: En dvärgbeckasin, ringmärkt på Torhamns udde 14 oktober 2014, sköts i Ribiers i södra Frankrike 18 december samma år. Ett sydligt återfynd av arten och endast det fjärde i klubbens regi. En skrântärna, ringmärkt som bounge i Attanäs 1990, avlöstes med hjälp av webbkamera (!) i en koloni i Hällnäs i Uppland i maj 2015. En pärluggla, ringmärkt som årsunge 18 september 2014 i Nyskolla norr om Lillehammer i Norge, kontrollerades på Torhamns udde 26 september 2015. En stor andel av de pärlugglor som ringmärks på Torhamns

udde kommer antagligen från sydöstra Norge och anslutande områden i Sverige. En näktergal, ringmärkt som årsunge 20 augusti 2015 på Torhamns udde, kontrollerades av ringmärkare i Cerny Most, Prag i Tjeckien, två veckor senare. En kungsfågelhona, ringmärkt som gammal i oktober 2013, kontrollerades i Trento, nordligaste Italien, ett drygt år senare, 26 oktober 2014. Ett ovanligt långväga återfynd.

Inventeringar

Ett antal arter följs upp i klubbens regi och inventeringarna ingår som ett led i den regionala miljöövervakningen.

Kentsk tärna

För närvarande är två stora kolonier med kentsk tärna kända i Blekinge. På Falkaholmen häckade ca 150 par och 90 ungar ringmärktes. Detta är en minskning med knappt 20 % sedan 2014. På samma ö häckar även svarthuvad mås. En ny koloni upptäcktes på Stora Bommaskär utanför Sandhamn i öster. Här häckade ca 100 par 2015 och 93 boungar kunde ringmärkas.

Ejder, gråtrut och tordmule på Utklippan

På Utklippan följs de häckande bestånden av ejder, gråtrut och tordmule upp. Ejdern har räknats 32 år i rad och populationen visar, till skillnad från de flesta andra, en stabil trend. Under 2015 räknades inte mindre än 220 ruvande ådor, ett antal som ligger mycket nära de högsta noteringarna på 1990-talet (225 ådor 1994). Gråtruten har en starkt vikande trend och antalet par har under tio år minskat med ca 30 % till dagens 212. Tordmulen har under 2000-talet etablerat en koloni på Utklippan och utvecklingen kommer att följas upp. Under 2015 inventerades beståndet vid fyra tillfällen och som mest räknades 90 ex. Av dessa häckar dock sannolikt bara en liten del och antalet konstaterade häckningar är i regel färre än tio.

Skärfläcka

Skärfläckan har ett fåtal små kolonier i Blekinge och kolonin på Långaskär i östra delen av länet räknas varje år. Högvatten och oroligt väder under maj tillintetgjorde kolonin, som vissa år uppgår till några tiotal par och inga par gick till häckning.

Ejderhona *Somateria mollissima* med ungar på Utklippan 4 juli 2015. Ejdern har en stabil och stor stam på Utklippan.

World Birdwatch Day på Torhamns udde 4 oktober 2015. Guidning av besökare som får se ringmärkning på plats.